

چکیده

میزان پیشرفت علمی، فنی و اقتصادی یک جامعه در ارتباط مستقیم با میزان تولید اطلاعات در آن جامعه و دستیابی مدیران، پژوهشگران و کارشناسان به اطلاعات است. پژوهش حاضر به بررسی نقش نیروهای متخصص کتابداری و اطلاع‌رسانی در طرحهای تحقیقاتی پزشکی و نظر مجریان در زمینه بکارگیری آنان در تیمهای تحقیقاتی می‌پردازد.

در این پژوهش از روش پیمایشی، برای توصیف اطلاعات استفاده شده است. هدف عمده از این پژوهش تعیین نقش نیروهای متخصص کتابداری و اطلاع‌رسانی در تیمهای تحقیقاتی و زمینه‌هایی جهت امکان بکارگیری این نیروها در تیمهای تحقیقاتی بصورت فعال و گسترده می‌باشد.

جامعه پژوهش عبارت است از مجریان طرحهای تحقیقاتی در زمینه‌های علوم پزشکی در دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، شهید بهشتی و تهران، انستیتو تحقیقات بهداشتی دانشکده بهداشت (وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تهران) و معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که طرحهای خود را از سال ۶۸ آغاز و لغایت سال ۷۲ به اتمام رسانده‌اند.

جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش با استفاده از پرسشنامه بصورت حضوری انجام شده است. کل طرحهای مورد بررسی در دوره پنجساله ۱۵۴ طرح بوده است که توسط ۱۱۲ مجری طرح به اجرا درآمده است. از آنجائیکه امکان دسترسی به ۷ نفر از مجریان طرحها نبوده، پرسشنامه به ۱۰۵ نفر مجری طرح توزیع و برگردانده شد.

در تجزیه و تحلیل داده‌ها، کل جامعه پژوهش مورد بررسی و مطالعه قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بیشترین فراوانی در زمینه اجرای طرحهای تحقیقاتی متعلق

به دانشگاه شهید بهشتی بوده و اکثر محققان مجری چند طرح تحقیقاتی دیگر بوده‌اند و ۶۱/۹۱ درصد آنها جستجوی اطلاعات برای طرح‌های خود را طولانی‌تر از جدول زمانبندی به اتمام رسانده‌اند که عمده‌ترین علت آن را «عدم دسترسی به منابع» و «عدم وجود کتابدار متخصص» ذکر کرده‌اند. متداول‌ترین شیوه جستجوی اطلاعات توسط مجریان، جستجو در منابع کتابخانه بوده است. بیش از نیمی از آنان در جستجوی خود از کتابدار کمک گرفته‌اند و همچنین بیش از $\frac{3}{4}$ مجریان به ضرورت حضور کتابدار در تیم تحقیقاتی اشاره کرده‌اند. حتی کسانی که از کمک کتابدار استفاده نکرده‌اند نیز به ضرورت حضور کتابدار در تیم تحقیقاتی اشاره کرده‌اند. ۷۷/۱۹ درصد پژوهشگران از کمک کتابداران رضایت داشته‌اند و کسانی که از این کمک رضایت نداشته‌اند، علت عمده را عدم تخصص و مهارت کتابدار ذکر کرده‌اند. ۷۸/۰۹ درصد پژوهشگران «عدم دسترسی به متون» را در الویت اول مشکلات تحقیق و بازیابی اطلاعات ذکر کرده‌اند.

لذا با توجه به دیدگاه مثبت اکثر مجریان طرحها پیشنهاد گردید که از این نیروهای متخصص در تیمهای تحقیقاتی استفاده مطلوب بعمل آید.